

Flis, Michał

Nauka polska w 30-leciu PRL. Wystawa w Bibliotece PAN w Warszawie

Kwartalnik Historii Nauki i Techniki 20/1, 161

1975

Artykuł umieszczony jest w kolekcji cyfrowej Bazhum, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych tworzonej przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego.

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie ze środków specjalnych MNiSW dzięki Wydziałowi Historycznemu Uniwersytetu Warszawskiego.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

wana w dniach 8—9 listopada 1974 r., ale jej termin ostatecznie został przełożony na czerwiec 1975 r. Przewiduje się, że na konferencji będzie przedstawionych kilkanaście referatów naukowych historyków z Polski i ze Związku Radzieckiego.

J. R.

NAUKA POLSKA W 30-LECIU PRL
WYSTAWA W BIBLIOTECE PAN W WARSZAWIE

W dniach 24 czerwca — 30 września 1974 r. w Bibliotece Polskiej Akademii Nauk w Pałacu Kultury i Nauki w Warszawie czynna była okolicznościowa wystawa *Nauka polska w trzydziestoleciu Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej*. Wystawę zorganizowała Biblioteka PAN wspólnie z Archiwum Polskiej Akademii Nauk. Oprócz tych instytucji materiałów dostarczyły: Archiwum m. st. Warszawy, Biblioteka PAN w Krakowie, Instytut Geofizyki PAN, Muzeum Narodowe, Muzeum Historyczne m. Warszawy, Muzeum Techniki NOT, Naczelna Dyrekcja Archiwów Państwowych, Naczelna Organizacja Techniczna, Zakład Paleozoologii PAN oraz osoby prywatne.

Temat wystawy objął następujące hasła: 1) *Straty nauki polskiej w latach 1939—1945*; 2) *Odbudowa i rozwój nauki polskiej (Szkolnictwo wyższe. Towarzystwa naukowe poprzedzające Polską Akademię Nauk. Pierwszy Kongres Nauki Polskiej. Polska Akademia Nauk. Wydawnictwa naukowe PAN. Drugi Kongres Nauki Polskiej. Ośrodki naukowe. Towarzystwa Naukowe. Archiwa. Biblioteki. Muzea. Naczelna Organizacja Techniczna. Jubileusze, kongresy, zjazdy naukowe. Nagrody państwowe. Popularyzacja nauki. Łączność i współpraca naukowa z zagranicą. Wyprawy naukowe)*.

Na początku pokazano materiały informujące o trudnych do ustalenia stratach wojennych wśród ludzi nauki i w majątku placówek naukowych. W gablocie znalazły się wydawnictwa będące próbą podsumowania strat nauki polskiej oraz dokumenty tragicznych skutków wojny i okupacji: zwięzła książka wydobyta z gruzów warszawskiego arsenału, w którym mieściło się Archiwum Miejskie, fotografie uczonych zamęczonych w obozach lub rozstrzelanych w publicznych egzekucjach (Ignacego Chrzanowskiego, Stanisława Estreichera, Marcelego Handelsmana, Stefana Bryły, Zygmunta Łempickiego) oraz fotokopia listu władz okupacyjnych poszukujących M. Handelsmana, kserokopia listu Teodora Marchlewskiego wysłanego z obozu w Sachsenhausen do żony, lista profesorów zamordowanych we Lwowie i fotografia zniszczonego Pałacu Staszica.

Po tym tragicznym obrazie następstw wojny i okupacji pokazano pierwsze dokumenty odradzającego się życia naukowego: protokół pierwszego posiedzenia Komisji Organizacyjnej Kasy im. J. Mianowskiego z 7 XII 1945, dekret o utworzeniu Rady Szkół Wyższych z 17 V 1946 itd. Wśród dokumentów archiwalnych znalazły się fotografie ludzi, którzy pracowali nad odbudową i reorganizacją instytucji naukowych. Dalej wystawa ukazywała, w kolejności wymienionych wyżej haseł, główne osiągnięcia i kierunki rozwoju nauki polskiej w minionym trzydziestoleciu. Poszczególne zagadnienia zilustrowane zostały dokumentami archiwalnymi, wykresami i tablicami, mapami, plakatami, wydawnictwami oraz fotografiami i medalami jubileuszowymi. Unikalne dokumenty lub ich kserokopie a także interesujące fotografie ludzi nauki budziły żywe zainteresowanie zwiedzających wystawę.

Michał Flis